

Ірина А. Гнатенко¹, Володимир С. Гнидюк², Володимир В. Яровенко³
**ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ НА ЗАСАДАХ
ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА**

У статті розглядається інноваційна модель організаційно-економічного управління сталим розвитком національної економіки, що базується на засадах державно-приватного партнерства. Обґрунтовано, що в умовах глобальних викликів, поствоєнного відновлення та обмеженого бюджетного ресурсу традиційні управлінські моделі втрачають ефективність. Запропонована модель ґрунтується на переході від ієрархічного до поліцентричного управління, в якому ключову роль відіграють інституційна взаємодія, цифрова трансформація, соціальна інклюзія, екологічна відповідальність та технологічна модернізація.

Авторами окреслено архітектуру моделі, яка передбачає стратегічну координацію ресурсів і ризиків між державою, бізнесом, громадянським суспільством і науково-освітнім сектором. Встановлено, що інноваційна платформа партнерської взаємодії забезпечує не лише підвищення ефективності реалізації проєктів сталого розвитку, але й створює інституційну основу для формування нової економічної парадигми, орієнтованої на довгострокову конкурентоспроможність, стійкість і суспільне благо. Матеріал може бути використаний для стратегічного моделювання, формування економічної політики, регіонального планування та реформування системи управління розвитком.

Ключові слова: інноваційна модель управління, бізнес, сталий розвиток, державно-приватне партнерство, інституційна взаємодія, стратегічне планування, організаційно-економічний механізм, економічна стійкість, партнерська взаємодія, цифрова трансформація, національна економіка, повоєнне відновлення.

Табл. 1. Літ. 19.

DOI: 10.32752/1993-6788-2024-2-281-144-152

Iryna Hnatenko, Volodymyr Hnydiuk, Volodymyr Yarovenko
**INNOVATIVE MODEL OF ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC
MANAGEMENT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE
NATIONAL ECONOMY AND BUSINESS ON THE BASIS OF
PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP**

The article considers an innovative model of organizational and economic management of sustainable development of the national economy, based on the principles of public-private partnership. It is substantiated that in the conditions of global challenges, post-war recovery and limited budget resources, traditional management models lose their effectiveness. The proposed model is based on the transition from hierarchical to polycentric management, in which institutional interaction, digital transformation, social inclusion, environmental responsibility and technological modernization play a key role. The author outlines the architecture of the model, which provides for strategic coordination of resources and risks between the state, business, civil society and the scientific and educational sector. It has been established that the innovative platform of partnership interaction provides not only an increase in the efficiency of the implementation of sustain-

¹ Kyiv National University of Technologies and Design. Ukraine.

² Higher Educational Institution "Podillia State University". Ukraine.

³ Odessa State Agrarian University. Ukraine.

able development projects, but also creates an institutional basis for the formation of a new economic paradigm focused on long-term competitiveness, sustainability and public good. The material can be used for strategic modeling, economic policy formation, regional planning and reform of the development management system.

Keywords: innovative management model, business, sustainable development, public-private partnership, institutional interaction, strategic planning, organizational and economic mechanism, economic sustainability, partnership interaction, digital transformation, national economy, post-war recovery.

Peer-reviewed, approved and placed: 10.11.2024.

Постановка проблеми. У сучасному контексті глобальних викликів, економічної турбулентності та структурних змін зростає необхідність перегляду базових підходів до управління розвитком національних економік та бізнесу, особливо в умовах повоєнного відновлення. Ефективність державної політики вже не визначається винятково фіскальними чи регуляторними методами, а потребує гнучкого поєднання інноваційних інструментів, партнерських механізмів і системного управління ресурсами на макро- та мезорівні. Одним із стратегічних напрямів такої трансформації виступає формування інноваційної моделі організаційно-економічного управління сталим розвитком, основою якої є збалансована взаємодія державного та приватного секторів. У цьому контексті державно-приватне партнерство (далі – ДПП) виступає не лише як фінансово-інституційна форма, а як інтегральна платформа синергії інтересів, стратегій і ризиків. Класичні підходи до економічного управління втрачають ефективність у ситуаціях багатовекторних викликів, зокрема екологічних загроз, технологічних зрушень, зміни демографічної динаміки, воєнних конфліктів та дефіциту інвестиційних ресурсів. У таких умовах держава потребує не просто підтримки приватного сектора, а активного включення його потенціалу в реалізацію стратегічних цілей сталого розвитку. Саме тому виникає потреба в побудові нової моделі управління, в основі якої лежить перехід від ієрархічного адміністрування до горизонтального партнерства, від обмежених фінансових угод до спільного стратегування інституційного зростання. Такий підхід передбачає створення поліцентричних систем, де державна влада, бізнес-структури, науково-освітні установи й громадянське суспільство взаємодіють не за принципом підпорядкування, а за моделлю кооперативного управління, що генерує нову якість економічних процесів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про зростаючу наукову увагу до проблеми трансформації управлінських моделей у напрямі сталого розвитку, що базується на принципах партнерства, інноваційності та інституційної взаємодії. У сучасній науковій літературі все частіше наголошується на необхідності відходу від традиційних ієрархічних форм державного регулювання та переходу до більш гнучких, децентралізованих і інтегрованих управлінських архітектур. Висвітлюється важливість переходу до поліцентричних систем управління, де ключовими стають не вертикальні владні механізми, а мережеві моделі співпраці, в яких кожен учасник має автономію, але діє в межах єдиної стратегічної рамки [1-6].

Окрема увага у науковому дискурсі приділяється інституційній спроможності держави формувати умови для ефективного залучення бізнесу до реалізації стратегічно важливих проєктів, особливо в контексті обмеженого бюджетного ресурсу та високого рівня економічної невизначеності. Розглядаються концепти стійкості, адаптивності, інклюзивності та соціальної згуртованості як системоутворюючі параметри майбутнього розвитку. У роботах, присвячених економічному зростанню в умовах трансформацій, часто висвітлюються потенціал державно-приватного партнерства як мультифункціонального інструменту модернізації економіки, підвищення її інноваційності та залучення інвестицій до стратегічних галузей [5-10].

Наголошується також на необхідності інтеграції принципів (екологічних, соціальних і управлінських) у стратегічне планування державної політики, включення цифрових інструментів у систему координації економічних процесів, створення нових механізмів стратегічного планування на основі сценарного моделювання. Виявлено, що актуальність нових управлінських моделей зростає в контексті воєнних і поствоєнних реконструкцій, де традиційні методи відновлення поступаються місцем гібридним форматам партнерства. У дослідженнях також підкреслюється роль освітніх і наукових інституцій як каталізаторів сталого розвитку через вироблення нових знань, компетенцій і стратегій дії [9-15].

Узагальнюючи, можна констатувати, що сучасна наукова думка рухається у напрямі переосмислення базових засад економічного управління з урахуванням глобального контексту, ціннісного переорієнтування суспільства та критичної необхідності забезпечення стійкості в умовах невизначеності.

Метою даної статті є наукове обґрунтування та розроблення інноваційної моделі організаційно-економічного управління сталим розвитком національної економіки та бізнесу, що базується на механізмах державно-приватного партнерства, з акцентом на її адаптивність до сучасних глобальних викликів, структурних трансформацій та необхідності формування ефективної взаємодії між державою, бізнесом і громадянським суспільством. У дослідженні передбачається виявлення ключових елементів цієї моделі, визначення її інституційної архітектури, механізмів реалізації та очікуваних ефектів у контексті досягнення соціально-економічної рівноваги, екологічної безпеки й довгострокової конкурентоспроможності національної економіки.

Основні результати дослідження. Інноваційна модель організаційно-економічного управління сталим розвитком національної економіки та бізнесу на засадах державно-приватного партнерства формується як відповідь на стратегічну необхідність поєднання економічної результативності з довготривалою соціальною та екологічною збалансованістю в умовах повоєнного відновлення. В умовах, коли традиційні форми втручання держави в економіку дедалі частіше виявляються недостатніми для подолання викликів глобального рівня, стає очевидною потреба у новому управлінському форматі, здатному адаптуватися до постійної зміни внутрішніх і зовнішніх детермінант. Вибудова такого формату передбачає відмову від монополізації владних повноважень на користь розподіленого управління, що ґрунтується на принципах співучасті, рівноваги інтересів, прозорості прийняття рішень і відповідальності за їх реалізацію.

Державно-приватне партнерство в такій конфігурації перестає виконувати суто фінансову функцію, перетворюючись на інструмент спільного створення інституційного простору розвитку в умовах повоєнного відновлення. Саме в межах цього простору можлива координація ресурсів, знань, ризиків та стратегічних цілей, яка дозволяє зменшити транзакційні витрати та сформувати довіру між ключовими суб'єктами національної економіки. Сталий розвиток у новітньому розумінні потребує не тільки технологічних рішень або екологічного контролю, а й переосмислення функцій управління як процесу довгострокового формування взаємовигідної взаємодії між державою, бізнесом і суспільством. У такому підході управлінські практики трансформуються від регламентацій до стратегічного моделювання, від централізованого адміністрування до платформної координації дій, від директив до партнерських угод. У табл. 1 відображено ключові елементи інноваційної моделі організаційно-економічного управління сталим розвитком на основі державно-приватного партнерства (табл. 1).

Таблиця 1. Ключові елементи інноваційної моделі організаційно-економічного управління сталим розвитком на основі державно-приватного партнерства

Компонент моделі	Зміст управлінської інновації	Стратегічна функція у забезпеченні сталого розвитку
Інституційна взаємодія	Формування мережових структур між державою, бізнесом, громадськістю та освітніми установами	Забезпечення прозорості, партисипативності та довіри в управлінні
Інноваційні механізми реалізації	Використання цифрових платформ, смарт-контрактів, індикативного планування	Підвищення ефективності управління, зниження транзакційних витрат
Фінансове партнерство	Залучення приватного капіталу через ризик-розподіл, спільне інвестування, інструменти проектного фінансування	Мобілізація інвестиційних ресурсів без навантаження на бюджет
Технологічна модернізація	Підтримка впровадження інновацій, трансфер технологій, розвиток кластерів	Прискорення переходу до екологічно орієнтованої економіки
Регіональна інтеграція	Розбудова локальних хабів розвитку, зміцнення потенціалу громад, адаптивність регіональної політики	Зниження диспропорцій, посилення регіональної економічної самодостатності
Соціальна інклюзія	Залучення населення до процесів прийняття рішень, підтримка соціального підприємництва	Формування солідарної економіки, підвищення рівня соціальної згуртованості
Екологічна відповідальність	Інтеграція ESG-принципів у проектні рішення, стимулювання зеленої трансформації	Гармонізація економічного зростання з охороною довкілля
Освітньо-кадрова платформа	Створення системи дуальної освіти, стимулювання розвитку людського капіталу	Забезпечення компетентного кадрового потенціалу для реалізації інноваційних проєктів
Прогностична спроможність	Використання сценарного аналізу, цифрових моделей майбутніх ризиків і можливостей	Підвищення стійкості економіки до глобальних і локальних шоків

Забезпечення стійкого зростання національної економіки та бізнесу в умовах посилення глобальної конкуренції, структурних деформацій та обмеженого доступу до інвестиційних ресурсів вимагає побудови нових інституційних форм, які здатні ефективно функціонувати у середовищі багаторівневої взаємозалежності. Така модель управління передбачає появу нових функціональних вузлів — цифрових платформ для управління партнерськими проектами, індикативних центрів оцінки ризиків, координаційних хабів стратегічної трансформації, які виступають інфраструктурними основами для реалізації політик сталого розвитку. Їх ефективне функціонування є неможливим без інституційної довіри, яка, своєю чергою, формується через відкритість процедур, рівність сторін у прийнятті рішень, недискримінаційність доступу до публічних ресурсів і стабільність правил гри [5-10].

Роль інновацій у цій системі є фундаментальною, оскільки саме технологічна модернізація дозволяє не лише досягати ефекту масштабування управлінських рішень, а й забезпечувати їх гнучкість, адаптивність та інтелектуалізацію. Мова йде не тільки про впровадження цифрових сервісів, але про переосмислення логіки функціонування систем управління в умовах цифрової трансформації. У рамках запропонованої моделі інновації не обмежуються технологічним рівнем — вони охоплюють управлінські процеси, форми інституційної взаємодії, фінансові архітектури, логіку регіонального планування та механізми оцінки результативності. Зазначене дозволяє створювати саморегульовані системи, де на перший план виходить не формальна ієрархія, а реальні функціональні зв'язки між стейкхолдерами.

У сучасному світі, де економіка постійно перебуває під впливом нестабільних чинників, гнучкість управлінських моделей стає необхідною умовою виживання. Проте гнучкість без системності призводить до хаосу, а системність без адаптивності — до ригідності. Саме баланс між цими характеристиками забезпечує ефективність організаційно-економічного управління. В межах державно-приватного партнерства ця рівновага досягається завдяки тому, що партнерські механізми дозволяють з одного боку чітко структурувати зобов'язання, а з іншого — реагувати на зміну зовнішніх обставин без втрати координаційної спроможності.

Національна економіка та бізнес в умовах сучасних викликів повинні функціонувати як відкриті, адаптивні та інноваційні системи, які здатні інтегрувати не лише внутрішні ресурси, але й зовнішні технології, інвестиції, інститути розвитку в умовах повоєнного відновлення. Така інтеграція неможлива без формування середовища довіри та стабільності, що і забезпечується через інноваційно орієнтовану модель управління на засадах партнерства. Водночас важливо наголосити, що впровадження подібної моделі не є технічним актом чи результатом політичної волі, а є процесом глибокого інституційного оновлення, що охоплює і нормотворчу діяльність, і освітню політику, і державну стратегічну комунікацію.

Лише комплексне бачення держави як інтегратора сталого розвитку, а не лише як регулятора економіки, дозволяє перейти до якісно нового етапу розвитку, де економічна динаміка буде підкріплена соціальною згуртованістю,

екологічною відповідальністю, технологічною досконалістю та управлінською компетентністю. Така модель, заснована на глибокому партнерстві, може стати не просто інструментом виживання в умовах кризи, а основою для проривної модернізації національної економіки в новій реальності [11-15].

Становлення інноваційної моделі управління сталим розвитком на основі державно-приватної взаємодії передбачає не лише адаптацію наявних інституцій до нових умов, а й формування якісно нових форм соціально-економічної кооперації, які здатні працювати в умовах глибокої невизначеності. Таке управління не обмежується адмініструванням процесів, а вимагає стратегічного передбачення, де майбутні сценарії розвитку моделюються з урахуванням багатовекторних ризиків, а політики гнучко трансформуються відповідно до зовнішніх змін. У цій парадигмі важливим ресурсом стає не лише капітал чи інфраструктура, а інформація, довіра та інтелектуальний потенціал, здатний перетворити виклики на переваги.

Ключовим показником життєздатності такої моделі є не швидкість реалізації проєктів, а їх спроможність формувати нову економічну реальність, що не залежить від короткотермінових коливань політичної або кон'юнктурної природи. Ефективне управління в умовах партнерства означає відхід від підходу, де домінує жорстке централізоване планування, до моделі, в якій різні учасники мають автономію дій у межах спільно узгоджених цілей. Зазначене забезпечує сталий механізм розподілу відповідальності, коли держава концентрується на створенні інституційної рамки, а приватний сектор – на реалізації інноваційних рішень у реальному секторі економіки.

Принципово новим елементом стає підвищення ролі регіональних і місцевих рівнів управління в архітектурі сталого розвитку. Децентралізація ресурсів і рішень вимагає побудови системної взаємодії між територіальними громадами, локальними бізнес-спільнотами та державними структурами, у якій партнерство виступає не лише як форма фінансування, а як інструмент формування економічної суб'єктності регіонів. У цьому контексті ініціативи, що виникають на місцях, стають рушіями розвитку, якщо вони інтегровані в загальнонаціональну систему пріоритетів і мають доступ до підтримки як з боку держави, так і від міжнародних інституцій.

Не менш важливим є переосмислення ролі людського капіталу, який у межах нової моделі перестає бути лише фактором виробництва і стає основним агентом змін. Управління розвитком вимагає залучення суспільства до прийняття рішень, розширення можливостей для участі у партнерських проєктах, підтримки соціального підприємництва та сприяння креативній економіці. У свою чергу, якісна трансформація системи освіти, інноваційного навчання і перепідготовки кадрів стає умовою забезпечення високої адаптивності економіки та збереження її конкурентних позицій [14-19].

Еволюція економічної політики, що відбувається під впливом глобальних трендів, потребує включення в управлінський дискурс категорій довіри, відкритості та спільної відповідальності. У цьому аспекті публічно-приватне партнерство трансформується з інструмента залучення фінансування в механізм колективного ухвалення рішень, де різні групи інтересів мають можливість брати участь в економічному формуванні суспільного блага.

Відповідно до цього нова модель управління розгортається як комунікаційна інфраструктура, в якій відбувається постійний обмін даними, оцінками, баченнями і сценаріями між тими, хто відповідає за розвиток, тими, хто ним керує, і тими, хто в ньому безпосередньо бере участь [9-13].

На цій основі формуються інструменти стратегічного конструювання майбутнього, що ґрунтуються на симбіозі технологічної гнучкості, правової визначеності та економічної солідарності. Перспективність такої моделі полягає не лише в тому, що вона дозволяє оперативно адаптуватися до змін, а й у здатності підтримувати довгострокову сталість економічного розвитку, не втрачаючи зв'язку з реальними потребами суспільства. У результаті система управління не просто координує процеси, а створює середовище, в якому зростання відбувається не за рахунок ресурсного виснаження чи концентрації влади, а завдяки гармонізації суспільних, економічних та екологічних інтересів у межах єдиного стратегічного бачення майбутнього.

Висновки. Інноваційна модель організаційно-економічного управління сталим розвитком національної економіки та бізнесу на засадах державно-приватного партнерства постає як стратегічна відповідь на багатовимірні виклики сучасності, серед яких домінують економічна нестабільність, посилення глобальної конкуренції, технологічні зрушення та зростаючий дефіцит традиційних ресурсів розвитку. Ефективне поєднання державного регулювання з ринковими механізмами, інтегроване в рамки поліцентричного управління, дозволяє створювати адаптивні, стійкі та прозорі системи економічної взаємодії, здатні формувати нову якість суспільного добробуту.

Застосування принципів горизонтального партнерства, відкритого стратегічного діалогу та багаторівневої координації забезпечує формування середовища довіри, що критично важливо для реалізації проєктів із високим рівнем інституційної складності в умовах повоєнного відновлення. В основі такої моделі лежить не лише співфінансування чи спільна реалізація окремих ініціатив, а принципово новий тип взаємодії між ключовими суб'єктами розвитку, який дозволяє сформувати цілісну архітектуру сталого зростання — від локальних економік до загальнодержавного рівня.

Доведено, що сталий розвиток на сучасному етапі не може бути досягнутий лише за допомогою класичних механізмів макроекономічної політики або лінійного планування. Він потребує гнучкого інституційного каркасу, побудованого на інноваційних управлінських технологіях, цифровій трансформації, прогнозно-аналітичному підході до стратегування, а також активного залучення людського капіталу та громадянського суспільства як повноправних учасників змін. Саме інноваційна модель на основі державно-приватної взаємодії створює умови для формування не лише економічної ефективності, а й соціальної легітимності та екологічної відповідальності економічної системи.

1. Вишиванюк, М. В. (2011). Механізми державного управління сталим розвитком регіонів. Державне управління: удосконалення та розвиток, (3).

2. Горбик, В. М. (2018). Ресурсозбереження в механізмі державного управління природно-економічним потенціалом регіонів. Вчені записки Таврійського національного університету імені ВІ Вернадського. Серія: Державне управління, (29 (68), № 5), 76-81.

3. Гнатенко І. А. Фундаментальні умови державного регулювання та підтримки інноваційного підприємництва. Проблеми системного підходу в економіці. 2019. № 4 (1). С. 37-43.
4. Степаненко, С. В. (2022). Концептуальні засади формування моделі інклюзивного управління ресурсним потенціалом суб'єктів агробізнесу. Економічний простір, (181), 151-157.
5. Зось-Кіор М. В., Скидан С. В. Особливості мотивації персоналу в умовах нестабільного бізнес-середовища. Економічний форум. 2020. № 1 (3). С. 143-148.
6. Хвесик, М. А., Бистряков, І. К., & Клиновий, Д. В. (2018). Євроінтеграційний концепт забезпечення сталого просторового розвитку України. Регіональна економіка, (4), 5-16.
7. Гнатенко І. А. Феномен інноваційного підприємництва в національній економіці. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2019. № 23 (1). С. 61-64.
8. Зось-Кіор М. В., Брижань К. О. Управління конкурентоспроможністю підприємства в умовах нестабільності. Міжнародний науковий журнал Інтернаука. Серія: Економічні науки. 2017. № 6. С. 62-65.
9. Столяров, В. Ф., & Шинкарьов, О. В. (2014). Провідні складові механізму державного управління Життям по-новому (в умовах децентралізації влади). Вісник економічної науки України, (2), 131-140.
10. Зось-Кіор М. В., Калюжний С. О. Удосконалення системи управління конкурентоспроможністю аграрного підприємства. Економіка та держава. 2020. № 3. С. 23-27.
11. Довгань, Л. Є., & Шкробот, М. В. (2015). Форсайт-екостійкий детермінант стратегічної модернізації підприємств гідроелектроенергетики. Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Економіка, (7 (172)), 37-45.
12. Гнатенко І. А. Моделювання сценаріїв стійкого розвитку підприємств в умовах глобалізації та діджиталізації: управлінський аспект. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 16. С. 20-25.
13. Хвесик, М. А., & Бистряков, І. К. (2014). Фінансово-економічні важелі капіталізації природних ресурсів у контексті забезпечення прибуткового природокористування. Фінанси України, (5), 29-47.
14. Зось-Кіор М. Удосконалення державно-управлінської практики засобами кар'єрного консалтингу. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2018. № 1. С. 29-35.
15. Гнатенко І. А. Особливості функціонування сучасного малого підприємництва як органічного елементу ринкової економіки. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2015. № 2 (1). С. 214-217.
16. Вдовенко, Л. О., & Тітов, Д. В. (2024). Сільські територіальні громади в Україні: фінансово-економічний потенціал розвитку. Монографія. Вінниця: Видавництво ТОВ "Нілан-ЛТД". 2024. 260 с.
17. Зось-Кіор М., Ільїн В., Свирида Е. Розвиток трудового потенціалу в системі ефективного менеджменту організації. Економіка та суспільство. 2020. № 22.
18. Василик, А. В., & Василик, А. В. (2022, May). Формування сприятливого професійного середовища на засадах Well-being менеджменту в організації. In Соціоекономіка та менеджмент: стан, тенденції, управлінські рішення [Електронний ресурс]: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених (Київ, 11 травня 2022 р.) у 2-х частинах. Частина 1. Київ: КНЕУ, 2022. 204с..
19. Гнатенко І. Управлінські, маркетингові та фінансові підходи оцінювання соціо-еколого-економічного ефекту взаємодії підприємств в умовах зміни споживчих переваг. Економічний дискурс. 2021. № 1-2. С. 111-121.

1. Vyshyvanyuk, M. V. (2011). Mechanisms of state management of sustainable development of regions. State management: improvement and development, (3).

2. Horbyk, V. M. (2018). Resource conservation in the mechanism of state management of the natural and economic potential of regions. Scientific notes of the Tavria National University named after V. I. Vernadsky. Series: State management, (29 (68), № 5), 76-81.

3. Gnatenko I. A. Fundamental conditions of state regulation and support of innovative entrepreneurship. Problems of a systemic approach in economics. 2019. № 4 (1). P. 37-43.

4. Stepanenko, S. V. (2022). Conceptual principles of forming a model of inclusive management of the resource potential of agribusiness entities. Economic space, (181), 151-157.

5. Zos-Kior M. V., Skydan S. V. Peculiarities of personnel motivation in an unstable business environment. *Economic Forum*. 2020. No. 1 (3). P. 143-148.
6. Khvesyk, M. A., Bystryakov, I. K., & Klinovyi, D. V. (2018). European integration concept for ensuring sustainable spatial development of Ukraine. *Regional Economy*, (4), 5-16.
7. Hnatenko I. A. The phenomenon of innovative entrepreneurship in the national economy. *Scientific Bulletin of Uzhgorod National University. Series: International Economic Relations and World Economy*. 2019. No. 23 (1). P. 61-64.
8. Zos-Kior M. V., Bryzhan K. O. Managing the competitiveness of an enterprise in conditions of instability. *International scientific journal Internauka. Series: Economic Sciences*. 2017. No. 6. P. 62-65.
9. Stolyarov, V. F., & Shynkaryuk, O. V. (2014). Leading components of the state management mechanism Life in a new way (under conditions of decentralization of power). *Bulletin of Economic Science of Ukraine*, (2), 131-140.
10. Zos-Kior M. V., Kalyuzhny S. O. Improving the competitiveness management system of an agricultural enterprise. *Economy and State*. 2020. No. 3. P. 23-27.
11. Dovgan, L. E., & Shkrobot, M. V. (2015). Foresight-eco-sustainable determinant of strategic modernization of hydroelectric power enterprises. *Bulletin of the Kyiv National University named after Taras Shevchenko. Series: Economics*, (7 (172)), 37-45.
12. Hnatenko I. A. Modeling scenarios for sustainable development of enterprises in the context of globalization and digitalization: a managerial aspect. *Investments: practice and experience*. 2021. No. 16. P. 20-25.
13. Khvesyk, M. A., & Bystryakov, I. K. (2014). Financial and economic levers of natural resources capitalization in the context of ensuring profitable environmental management. *Finance of Ukraine*, (5), 29-47.
14. Zos-Kior M. Improving public administration practice through career consulting. *Economic Journal of the Lesya Ukrainka Eastern European National University*. 2018. No. 1. P. 29-35.
15. Hnatenko I. A. Peculiarities of the functioning of modern small business as an organic element of a market economy. *Bulletin of Khmelnytsky National University. Economic Sciences*. 2015. No. 2 (1). P. 214-217.
16. Vdovenko, L. O., & Titov, D. V. (2024). Rural territorial communities in Ukraine: financial and economic potential for development. Monograph. Vinnytsia: Publishing House "Nilan-LTD". 2024. 260 p.
17. Zos-Kior M., Ilyin V., Svyryda E. Development of labor potential in the system of effective management of the organization. *Economy and Society*. 2020. No. 22.
18. Vasylyk, A. V., & Vasylyk, A. V. (2022, May). Formation of a favorable professional environment based on the principles of Well-being management in the organization. In *Socioeconomics and Management: State, Trends, Management Decisions* [Electronic resource]: Collection of materials of the All-Ukrainian Scientific-Practical Conference of Young Scientists (Kyiv, May 11, 2022) in 2 parts. Part 1. Kyiv: KNEU, 2022. 204p..
19. Gnatenko I. Management, marketing and financial approaches to assessing the socio-ecological and economic effect of enterprise interaction in conditions of changing consumer preferences. *Economic discourse*. 2021. No. 1-2. P. 111-121.